

Tekst przekazany Redakcji do druku w miesięczniku „tak rodzinie”. Ukazał się drukiem w numerze „tak rodzinie” Rok 2022, nr 5(179), s. 40. Prawa wydawnicze do tekstu, w tym do publikowania i rozpowszechniania w jakimkolwiek zakresie, posiada Wydawnictwo Sióstr Loretanek w Warszawie przy ul. Żeligowskiego 16/20, 04-476 Warszawa.

Ks. dr hab. Tomasz Jakubiak, prof. AKW

Śluby małżeńskie

Czy małżonkowi wolno złożyć Bogu ślub, na skutek którego zostanie osłabiona relacja małżeńska? Krzysztof

Ślub, czyli obietnicę uczynioną Bogu, należy składać z rozmysłem (z dokładnym poznaniem tego, co się ślubuje, i obowiązków z tego wynikających) oraz dobrowolnie (ze swobodą działania). Jego przedmiotem może być wyłącznie dobro możliwe i lepsze, tzn. takie, którego podjęcie będzie lepsze od braku działania lub zrobienia czegoś przeciwnego. Oceniając, czy przedmiot ślubu jest dobrem lepszym, bierze się pod uwagę to, kto składa ślub i w jakich okolicznościach to czyni. Nie powinno się zobowiązywać do czegoś, czego nie jest się w stanie wykonać. Ponieważ śluby składa się we własnym imieniu, nie można swoimi obietnicami zobowiązywać innych. Ślub wolno złożyć każdemu, kto potrafi poprawnie się posługiwać rozumem, czyli temu, kto ukończył siódmy roku życia. Oprócz osiągnięcia wymaganego wieku ślubujący muszą mieć zdolność rozeznania odpowiadającą powadze tego, co ślubują. Czasami ustawodawca stanowi dodatkowe wymogi dla składających śluby.

Skutku prawnego nie wywołują śluby: 1) nie mające za przedmiot dobra, 2) złożone pod wpływem ciężkiej i niesprawiedliwej bojaźni albo podstępny, 3) złożone pod wpływem niewiedzy lub błędu dotyczącego samej istoty czynności albo warunku wymaganego w sposób bezwzględny (kan. 126, 1191, 1193 KPK).

Ślub może wygasnąć, gdy: 1) umrze ślubujący, 2) upłynie czas, na który ślub był złożony, 3) nie spełni się warunek, od którego zostało uzależnione wypełnienie ślubów (np. ktoś obiecał odbycie pielgrzymki, jeśli urodzi się dziecko albo zostanie znaleziona praca, a to się jednak nie stało), 4) ustanie główny motyw lub cel, dla którego ślub został podjęty (np. ktoś obiecał codziennie odmawiać część różańca aż do wyzdrowienia bliskiej osoby, a ta zmarła bądź wyzdrowiała, 5) nastąpi istotna zmiana fizyczna lub moralna przyrzeczonego przedmiotu ślubu

lub możliwości wykonania ślubu (np. coś przestało być dobrem lepszym na skutek zmiany okoliczności albo ktoś zachorował lub zubożał, co znacznie utrudnia mu wykonanie ślubu, 6) zostanie udzielona dyspensa, 7) zostanie dokonana zamiana przedmiotu ślubu (kan. 1194 KPK).

Od ślubów prywatnych, czyli takich, które nie zostały przyjęte w imieniu Kościoła przez uprawnionego przełożonego i nie są traktowane przez Kościół jako śluby publiczne (publicznymi są p.. śluby zakonne), mogą dla słusznej przyczyny dyspensować między innymi ordynariusze i proboszczowie – ale tylko, gdy dyspensa nie narusza praw nabytych na skutek ślubów przez podmioty trzecie (kan. 1192, 1196 KPK).

Kiedy obietnica uczyniona Bogu narusza prawo innej osoby, może ona zawiesić obowiązek wynikający ze ślubu do momentu, kiedy spełnianie ślubu nie będzie przynosić jej szkody (kan. 1195 KPK). Z tego uprawnienia mogą korzystać między innymi rodzice względem dzieci, jeśli śluby dzieci sprzeczne są z dobrem rodziny, oraz współmałżonkowie w odniesieniu do ślubów, których spełnienie koliduje z obowiązkami małżeńskimi. Prawa i obowiązki małżeńskie związane są z celami małżeństwa (tworzenie wspólnoty całego życia, dobro małżonków, zrodzenie i wychowanie potomstwa) oraz przymiotami jedność i nierozzerwalność małżeństwa (kan. 1055, 1056 KPK). Ślub, jako akt pobożności, nie może być czyniony na czyjąś szkodę. Nie można obiecać Bogu tego, co przysługuje także osobom trzecim.

Śluby należy odróżnić od zwykłych pragnień, życzeń czy też przysięgi (kan. 1199–1204 KPK).